

Nr. 120 / november-december 2006

LEDER

Børnefattigdom: en politisk prøvesten.

For alt for mange forældre medfører social udstødelse angst for børnenes fremtid. Tallene som afspejler børnefattigdom er en skamlet på vores "moderne" samfund. Så EAPN er glad for at børnefattigdom er en fast bestanddel af den sociale politiske dagsorden. Og vi holder skarpt øje med den: at sætte børns vanskeligheder i første række må ikke bruges som en undskyldning for at forsømme at gribe fat i generelle anti-fattigdoms metoder.

Der er tre betingelser:

Kampen mod børnefattigdom må være den overordnede i en politisk filosofi om respekt for alle. Enhver strategi om at overvinde en offentlig skepsis om velfærdsudgifter ved at sætte børns "uskuldighed" op mod "arbejdssky" forældre er risikabel. Ved at sætte fokus på overførslen af fattigdom og arbejdsløshed mellem generationerne, risikerer man at stigmatisere enkelt personer og familier ved at lægge vægt på den enkeltes ansvar i stedet for at afsløre de økonomiske og sociale afgørende faktorer for denne virkelighed.

Tackling af børnefattigdommen må prioriteres så den forbedrer omstændighederne for alle, der lever i fattigdom. Det er en ambitiøs politik, som skal have midlerne til at virke med.

Endelig bliver børnenes stilling ikke forbedret uden medvirken af de mennesker, den angår: børnene selv, men også deres forældre.

Børnefattigdom er blevet valgt som et diskussionsemne i 2007 under den Åbne Koordinationsmetode for Social Beskyttelse og Social Indslusning. Vi holder skarpt øje med hvorledes den valgte politik bliver formuleret og gennemført: det kan ikke bare handle om at få forældrene tilbage i arbejde.

Claire Champeix
EAPN, Ansvarlig for politiske områder

BØRNEFATTIGDOM I EUROPA

INDHOLD

Børnefattigdom

- Børnefattigdom i EU: det store overblik
- Hvilken slags indikatorer til at måle børnefattigdom?
- Gadebørn: ikke kun et tredje verdens problem...
- Børnefattigdom i EU's Sociale Indslusnings Proces
- Børn under forsorg: Forældres synspunkt
- *"Det, der mangler, er en politisk metode, der placerer børnene i centrum"*, ifølge Eurochild
- Hen imod en EU strategi om børnerettigheder
- Børnefattigdom i Stor britannien: Hvorhen nu?
- De fattiges med egne ord

Nyheder fra Tyskland

- Fattigdom i Tyskland ...omkring gennemsnittet for Europa, men for stærkt opadgående!
- Formandsskabets sociale prioriteter
- Spotlys på EAPN Tyskland



BØRNEFATTIGDOM

Børnefattigdom i EU: det store overblik

Der bliver talt meget om voksnes fattigdom, men børnefattigdom bliver forbigået i tavshed...

Og dog er det børnene, der er i størst fare for fattigdom i den Europæiske Union. De officielle tal er: Eurostat (istik) skønner at i 2005, levede 20% af de mindreårige under-16 i EU i fattigdom, sammenlignet med 16% voksne.

Tallene viser at Slovenien (9%), Danmark (9%), Finland (10%) og Sverige (11%) har lavest børnefattigdom efter overførselsindkomster, mens Slovakiet (30%), Italien (26%), Spanien (24%), Polen (23%), Portugal (23%), Irland (22%) og Storbritannien (22%) har den værste¹.

Børnefattigdomsniveauet i EUs nye medlemslande ligger tæt på EU gennemsnittet. Dog må man ikke glemme, at det at leve under den relative fattigdomsgrænse i de mindre velstillede lande betyder, at man lever meget tæt på absolut fattigdom, dvs. uden mulighed for at opfylde grundlæggende behov.

Skønt der ikke findes nogen sammenlignelig langsigtet data, kan man roligt sige at landene i den Europæiske Union lider af fastlåst – og i nogle tilfælde - stigende - børnefattigdom.

Tilfældet Storbritannien

Selv om der er tale om et højt niveau af børnefattigdom, er Storbritannien det eneste europæiske land, hvor det er lykkedes at nedsætte niveauet betydeligt i løbet af de sidste 10 år (fra 28% i 1995 til 22% i 2003). Hvorfor og hvordan? Tredoblingen af børnefattigdom i Storbritannien over de sidste 20 år ansporede Blair regeringen til mærkbare indsatser i 1997. Løftet om at nedsikere børnefattigdom med en

¹ Eurostat statistikker fra den Europæiske Kommissions Samlede Rapport om social beskyttelse og social indslusning 2006. Den givne procentdel repræsenterer andelen af de under - 16 årige, hvis tilsvarende disponible indkomst er under risikogrænsen-for -fattigdom, sat til 60 % af den omregnede nationale disponible middelindkomst (efter overførselsindkomster).

fjerdedel ved år 2005, halvere den ved år 2010 og udrydde den ved år 2020, er blevet tæt fulgt op af både regering og politikere så vel som akademikere. Selvom målet for 2005 kun er delvis nået, er børnefattigdoms niveauet det laveste siden 1988/89.

Afgørende faktorer for fattigdom

Børns levestandarder og fattigdom kan ikke adskilles fra den husstand de lever i, fordi et barns levestandard bliver defineret som en del af forældrenes husstand, hvor det tæller som en forbrugsenhed, der nyder godt af husstandens indkomster.

Det er et faktum at forandringer - socialt og i familien – har haft og stadig har en stor indflydelse på børnefattigdomsniveauet i alle lande. Det stigende antal af ene-forældre i mange lande, for eksempel, har hævet risikoen for børnefattigdom.

I 2005 levede 20% af mindreårige under-16 i EU i fattigdom

Den anden afgørende faktor – arbejdsmarkedet – bliver mere og mere svingende. De tidlige 1990'ere var en tid med økonomisk tilbagegang, stabil teknologisk fremgang, vandring af ufaglært arbejdskraft, dårlig løn, privatisering og globalisering i de fleste europæiske lande. Mulighederne for ufaglærte arbejdere til at tjene nok til et anstændigt liv skrumpede betydeligt ind. Disse tendenser medførte også forandringer for børnene og medførte nye krav for staterne

.Desuden var der store forandringer i mange regerings politik om udgifter og prioriteringer. Revideringen af reglerne og niveauet for berettigelse til socialhjælp ramte familieindkomsterne. Alle disse forandringer påvirkede også placeringen og effektiviteten af det sikkerhedsnet, som regeringerne plejede at bruge for at prøve på at beskytte børnene mod fattigdommens værste følger.

Og i midten af i alle disse kræfter står barnet.

At vokse op fattig

Fattigdom er ikke kun en fornægtelse af barnets grundlæggende rettigheder, den belåner også de europæiske samfunds fremtidige velvære, fordi børn, der vokser op i fattigdom sandsynligvis vil være mindre i stand til at nå

deres fulde potentiale.

Mange undersøgelser viser at:

- Forældres dårlige helbred, manglende information og forhindringer i adgang til sundhedsvæsenet har en stor indflydelse på børn. Fattige børn har dårligere sundhed end andre.
- Forældres fattigdom og social udstødelse har en afgørende indflydelse på børns kognitive udvikling og uddannelses færdigheder.
- Fattigdom bringer børn og unges psykologiske velvære i fare.

Børnefattigdom er en stor faktor og katalysator i alle de forhold der medfører at problemerne bliver videreført fra generation til generation. Sådanne realiteter må ikke bruges til at brændemærke lavindkomst familier, men skal forstås som resultatet af strukturelle samfunds fiaskoer.

Offentlig politik spiller en rolle

Arbejdsmarkedsbetingelser og sociale ændringer betyder selvfølgelig noget, men spredningen i børnefattigdomsniveauet i EU landene viser at børnefattigdom ikke er uundgåelig og kan ændres: det handler om nationale politiske valg.

UNICEFs 2005 rapport om børnefattigdom i de rige lande peger på en klar forbindelse mellem et stort offentligt budget til familie- og socialpolitik, og reduktionen af børnefattigdom (NB: EU statistik bruger en 60% tærskel, mens UNICEF bruger en anden målestok, nemlig andelen af mindreåriges – under 16 år – disponible omregnede indkomst, som er lavere end 50% risikogrænsen-for- fattigdom af den omregnede disponible middelindkomst).

Regeringstiltag har nu gennemsnitligt reduceret 40% af den børnefattigdom der teoretisk ville resultere fra uhæmmede markeds kræfter. Data viser at regeringer med lavest børnefattigdom har reduceret godt 80% "markedsfattigdom", mens dem med højest fattigdom kun har reduceret "markedsfattigdom" med 10 til 15%.

Det er lykkedes for Danmark, Sverige, Finland

og Belgien at få børnefattigdomsniveauet ned under 10%, og er samtidig de fire lande, som bruger 10% eller mere af BNP til overførsler, der hjælper til med at reducere børnefattigdom. I alle fire lande går den højeste andel af bistand til børn i førskole alderen.

Grækenland, Irland, Italien, Portugal og Spanien, bruger derimod den laveste del af BNP til sociale overførsler, og staten er meget mindre aktiv med hensyn til at beskytte lavindkomst familier.

Men, samtidig viser UNICEF rapporten også, at der er store forskelle på fattigdomsniveauer i lande, der mere eller mindre bruger det samme på offentlige udgifter.

Hvad kan vi så få ud af det? Det tyder på at fattigdomsniveauer handler mindre om hvor meget offentlig hjælp der gives, end måden den gives på. UNICEF anfører at mange europæiske lande ville kunne formindske børnefattigdommen til under 10% uden væsentlige forhøjelser af de samlede udgifter.

Audrey Gueudet
EAPN Informations Medarbejder

Med hvilke indikatorer skal man måle børnefattigdom?

For øjeblikket mangler der helt sammenlignelige data for EU om børnefattigdom, så tallene i dette nummer af Network News må bruges lidt forsigtigt.

Og tingene bliver endnu mere komplicerede når man prøver på at sammenligne EU data med resten af verdens, som f. eks. de, der er udgivet af UNICEF. Mens EU tal arbejder med andelen af individer under 16 år, hvis gennemsnitlige disponible indkomst er under risikogrænsen-for- fattigdom, sat til 60% af den nationale disponible middelindkomst, bruger UNICEF en tærskel på 50%.

I 2003 erstattede den Europæiske Union det Europæiske Husstands Panel med et nyt system for indsamling af data om indkomster og levevilkår i den Europæiske Union - EU-SILC.

Selvom mange af de europæiske lande allerede



er begyndt på at bruge det nye system, vil den første serie af mikro-data og indikatorer, der stammer fra EU-SILC statistikker for alle EU25 medlemslande, ikke være til rådighed før december 2006.

Desuden har EUs Sociale Beskyttelses Udvalgs undergruppe om indikatorer for nylig nedsat en ad hoc arbejdsgruppe om børnefattigdom.

A. Gueudet

Se også den *Europæiske Kommissions undersøgelse om børnefattigdom (Marts 2004)*: http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/docs/child_fattigdom_study_en.pdf

Gadebørn: Ikke kun et tredje verdens problem...

Tallene om børnefattigdom fortæller kun en del af historien. De inkluderer kun børn, der bor i familier. Men, hvad med resten? For der er andre – gadebørn. Og gadebørn findes langt fra kun i udviklingslandene.

Fra Bruxelles via Bukarest, Napoli, Madrid, Marseilles, Bratislava, Dresden eller Birmingham til Tallinn, vokser antallet af gadebørn støt, og er vokset til alarmerende proportioner i nogle af de nye medlemslande, så vel som i Rumænien og Bulgarien.

For øjeblikket har man ingen pålidelige tal om gadebørn. Den polske organisation "Stiftelsen for Polen" skønner at næsten 15 000 børn lever på gaderne i Warszawa. I Rumænien er de officielle tal 5 000, mens forskellige NGO'er og den internationale presse hævder der er 60 000.

I Europa arbejder den *Europæiske Stiftelse for Gadebørn i Hele Verden* på at forbedre rettighederne og situationen for børn der er i fare, især gadebørn.

A. Gueudet

Flere detaljer på <http://www.enscw.org/>

Børnefattigdom i EUs Sociale Indslusning Proces²

Betydningen af børnefattigdom er vokset støt samtidig med udviklingen af EUs sociale indslusningsproces. Den er nu et af nøgleområderne og er også blevet et mere og mere vigtigt politisk anliggende for den Europæiske Union.

Hvorfor en prioritet?

Der er tre hovedargumenter. For det første problemets omfang og vedholdenhed. Problemet er ikke noget, der er tilovers, som bliver løst af sig selv alene med økonomisk vækst. For det andet er børnefattigdom en benægtelse af børns fundamentale rettigheder, som angivet i FN Erklæringen om Barnets Rettigheder. For det tredje forhindrer fattigdom børn fra at kunne nå deres fulde potentiale. Medlemslandene har simpelthen ikke råd til at spille deres fremtidige menneskelige ressourcer uden at underminere bæredygtig økonomisk vækst og udvikling i fremtiden.

Karakteren af børnefattigdom og social udstødelse: erfaringer fra EU's Sociale Indslusning proces

Man har lært meget siden år 2000. For blot at opsummere seks af disse lektioner. 1. Børnefattigdom er et komplekst og mangesidet problem og har derfor brug for koordinerede og integrerede handlinger over et bredt spektrum af økonomiske, sociale og kulturelle politiske områder. 2. Børnefattigdom medfører ulighed i adgang til ressourcer og muligheder. Derfor medfører en nedsættelse af børnefattigdom en nedsættelse af ekstreme uligheder, hvad enten det er i form af indkomst eller adgang til ydelser og muligheder. 3. Børnefattigdom begrænser den personlige udvikling og har lang-tids konsekvenser. Derfor er tidlige indgreb vigtige for at formindske lang-tids indflydelsen.

At tackle børnefattigdom er absolut nødvendig for en overordnet succes af EUs sociale indslusning proces.

² Denne artikel trækker på en undersøgelse foretaget af og skrevet for UNICEF, om de erfaringer man har gjort med hensyn til at tackle børnefattigdom i EUs sociale indslusning proces siden år 2000.

4. Børnefattigdom er ofte knyttet tæt sammen med diskrimination og nogle børn er specielt udsatte især fra etniske minoriteter som Roma børn, børn fra indvandrers familier, børn, der bor på institutioner og handicappede børn. Det er derfor vigtigt at gennemtvunge stærke anti-diskriminations love. 5. Den største risikogruppe er børn af ene-forældre og store familier. Det er derfor afgørende at forbedre de finansielle og beskæftigelses muligheder for disse familier og deres adgang til sociale ydelser. 6. Eftersom børnefattigdom er en benægtelse af børns rettigheder er det absolut nødvendigt at gøre barnets specifikke behov til det vigtigste politiske mål.

Børnefattigdom i EU processen

Problemet har været en prioritet i mange af de Nationale Handlingsplaner om social indslusning. Det er blevet understreget i, på hinanden følgende, rapporter fra den Europæiske Kommission og det har været en nøgleprioritet i Fællesskabets handlingsprogram om social udstødelse. Man har bestilt undersøgelser. Adskillige transnationale udvekslingsprojekter og sammenlignende redegørelser har handlet om aspekter af dette spørgsmål. Europæiske netværk som Eurochild har fået støtte. Det har også været hovedemnet på møder som den årlige Rundbords Konference og den Luxembourgiske Formandskonference om at fremme EUs Sociale Indslusning Proces.

Nu er der brug for at fordybe og intensivere disse indsatser. Det bør blandt andet omfatte: at mainstreame en fokus på børnefattigdom i EUs og de nationale politikker; at styrke indikatorerne til at måle og evaluere fremskridtene i hele EU om hvordan børnefattigdom og forbedringen af børns velvære gribes an; mere detaljeret overvågning og tilbagemelding om medlemslandes fremskridt, og forslag til hvordan de kan styrke deres indsats; udbrede vidt og bredt erfaringerne fra det aktuelle Fællesskabs handlingsprogram; sikre at der er en hel klynge af aktiviteter i det nye Fællesskabsprogram, PROGRESS, som fremmer mere udveksling og indlæring om børnefattigdom; uddybe deltagelsen af børn, der lever i fattigdom og de organisationer, der repræsenterer dem i processerne på det lokale, nationale og EU niveau; og udarbejde en effektiv strategi for at bevidstgøre offentligheden om børnefattigdom. Det er vigtigt at vi laver disse foranstaltninger,

fordi en løsning af børnefattigdom er absolut nødvendig for den overordnede succes af EUs sociale indslusning proces og nødvendig for at sikre større social retfærdighed og vedvarende økonomisk og social udvikling i fremtiden.

Hugh Frazer
Selvstændig ekspert (tidligere direktør for Combat Poverty Agency, Irland, tidligere National Ekspert i Kommissionen DG Beskæftigelse)

Børn, under forsorg: forældres synspunkt

Mange af undersøgelserne om børn under forsorg, viser at børnene for det meste kommer fra socialt og økonomisk dårligt stillede hjem, og at grunden til at de bliver anbragt generelt er forbundet med forældrenes uegnethed til at sørge for dem. Derfor er det vigtigt at anerkende dette led mellem fattigdom og institutionaliseringen af børn, når man arbejder med børnefattigdom på europæisk niveau.

Familien er en kilde til håb og styrke for mennesker, der lever i fattigdom, og som sådan begyndelsen til at kunne modstå den situation de befinder sig i. For at kunne bekæmpe børnefattigdom, er det nødvendigt at begynde med at anerkende forældrenes fattigdom og at sikre at de bliver betragtet som de første partnere i deres børns fremtid, og får den hjælp de har behov for.

Det, der er brug for nu og i de kommende år, er en diskussion om hvordan familierpolitik kan fremmes yderligere og være en prioritet i kampen mod børnefattigdom og hvordan vi kan sikre at de mennesker det angår - børnene og deres forældre – kan spille en aktiv rolle i at opnå disse tilsagn, for at beskytte det grundlæggende bånd mellem forældre og deres børn og dermed opretholde de fundamentale menneskerettigheder under et.

Sarah Welford
International Movement ATD Fourth World

Se: *ATD Fourth World's udgivelse 'Værdsætte Børn, Værdsætte Forældre'*:
<http://www.4thworldmovement.org/Publications/text%20book/valuing%20børn.htm>

“Det vi mangler er en strategisk måde at angribe tingene på, som sætter børnene i centrum”

Børnefattigdom på EUs sociale indslusnings dagsorden: EAPN interviewer Jana Hainsworth, Generalsekretær i Eurochild

EAPN: Hvorfor er det så vigtigt at tage fat på børnefattigdom på EU niveau?

Jana Hainsworth: For det første viser virkeligheden, at der er større sandsynlighed for at børn lever i fattigdom end andre befolkningsgrupper. For det andet afspejler det en voksende anerkendelse af at børn har rettigheder uafhængigt af voksne og deres forældre. Dette er vigtigt, fordi det betyder at de ikke længere anses som passive modtagere af støtte, men derimod aktive spillere, der har kontrol over deres liv og indflydelse på politikker og beslutninger der påvirker dem. Et barns rettighed til at blive hørt er et kerneprincip i FN Konventionen om Barnets Rettigheder (UNCRC), som alle medlemslande har underskrevet. For det tredje, giver det både økonomisk og politisk mening at tackle børnefattigdom. Børn, der vokser op i fattigdom har større sandsynlighed for at være uden arbejde og leve i fattigdom som voksne. At nedbryde den gentagne cyklus af fattigdom kræver at børn bliver givet enhver mulighed for at deltage og udnytte deres potentialer i samfundet.



EAPN: Hvorledes hjælper EUs sociale indslusnings dagsorden med til det?

Jana Hainsworth: De fleste medlemslande har sat børnefattigdom som en strategisk prioritet i den seneste runde af de nationale handlingsplaner om social indslusning. Faktisk kan vi takke EUs Åbne Koordinationsmetode om social indslusning for voksende bevidsthed om børnefattigdom og for at få den højere op på den politiske dagsorden. De organisationer, der arbejder for og med børn i EU kan være glade for at problemet endelig får den opmærksomhed det fortjener, og at debatten og udvekslinger om den bedste måde at forbedre livet for millioner af børn i Europa finder sted.

EAPN: Hvad mener organisationerne, der arbejder med ugunstigt stillede børn - og børnene selv – om det politiske udspil der er ved at komme op i Storbritannien og i medlemslandene?

Jana Hainsworth: Eurochild har prøvet at tage temperaturen efter den seneste indlevering af de Nationale Handlingsplaner om social indslusning for 2006-2008 (NAPs/Incl 2006-2008).

Der er skuffelse over at børn stadig sjældent anerkendes som aktører for sig selv. Til trods for medlemslandenes anstrengelse for at gennemføre børns rettigheder – som hævdet i UNCRC (FNs Konvention om Børns Rettigheder) – er der kun få, der bruger dette kendskab i deres sociale indslusning strategier. Ingen rådførte sig direkte med børn og unge til trods for at der findes god praksis på dette område. Dette fratager ikke alene borgerrettigheder fra børn og unge, men man får også en mindre effektiv politik ud af det.

Men, der er opmuntrende tegn på at medlemslandene begynder på en mere holistisk fremgangsmåde til børnefattigdom. Indtil nu har familie indkomsten været den vigtigste indikator for børnefattigdom i EU, og derfor det vigtigste politiske mål. Selvom man ikke må fornægte hvor vigtig indkomsten er for et barns velvære og muligheder for succes, er billedet selvfølgelig mere komplekst. Mange lande overvåger børns sundhed, boligforhold, uddannelse, adgang til tjenester, fritidsaktiviteter osv. Samtidig foregår der et fortsat arbejde på EU niveau for at udvikle en primær indikator (eller sæt af indikatorer) der bedre kan repræsentere velvære – en udvikling som Eurochild, og andre har opfordret til i længere tid.

I det store og hele er der mange gode ideer i de sidste NAPs/Incl. Det vi mangler er en politisk fremgangsmåde, der sætter børn i centrum. Det betyder at se børn ikke kun som fremtidige arbejdere, men som medborgere nu. Det betyder at give dem en stemme og tage hensyn til de problemer som de anser for at være vigtige i deres liv lige nu.

Interview: A. Gueudet

Besøg Eurochilds webside: www.eurochild.org

MOD EN EU STRATEGI OM BARNETS RETTIGHEDER.

Den 4. juli 2006, udgav den Europæiske Kommission sin allerførste officielle Kommunikation om børns rettigheder i EUs interne og eksterne politik kaldt "**Mod en EU strategi om barnets rettigheder**".

Den fremsætter en række korttids foranstaltninger til at tage sig af presserende problemer og syv specifikke målsætninger:

- At udnytte de allerede eksisterende aktiviteter, samtidig med at tage fat på øjeblikkelige behov;
- Identificere prioriteter for fremtidige EU handlinger;
- Gennemføre børns rettigheder i EU handlinger;
- Oprette effektive koordinerings – og konsultations mekanismer;
- Fremhæve kapacitet og ekspertise om børns rettigheder;
- Lave en kommunikations strategi om børns rettigheder;
- Fremme barnets rettigheder i eksterne relationer.

På kortere sigt planlægger EU at bestille en undersøgelse om indvirkningen af det Europæiske Fællesskabs redskaber på børns rettigheder. Konklusionerne fra denne undersøgelse vil blive brugt i en Grøn bog i slutningen af 2007/begyndelsen af 2008, som vil være starten på en stor offentlig konsultation om en EU strategi om barnets rettigheder.

Se den Europæiske Kommissions side angående Kommunikationen om børns rettigheder:

http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/focus/childrens-rights_en.htm

Børnefattigdom i Storbritannien: Hvorhen nu?

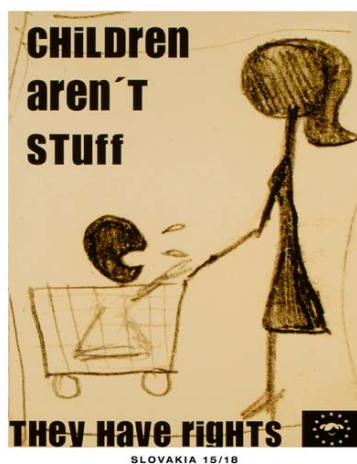
Siden Labour regeringen kom til magten i 1997 har regeringen i Storbritannien sat problemet med børnefattigdom i centrum af den sociale indslusnings strategi. Hvorhen nu?

Styrken af Storbritanniens Labour regerings engagement blev understreget i 1999 da Premierminister Tony Blair bekendtgjorde, at Labour regeringens mål var udryddelsen af børnefattigdom ved år 2020. Idet børnefattigdom er ved at bevæge sig opad på den europæiske socialpolitiske dagsorden kigger vi på hvordan man har nærmet sig problemet i Storbritannien og om den nuværende metode medfører en virkelig ændring for børn og familier, der lever i fattigdom.

I 1997 havde Storbritannien en af de værste rekorder i Europa med hensyn til børnefattigdom med omkring 33% børn, der levede i lav indkomst husstande. Andelen af børn, der levede i fattige husstande var fordoblet i løbet af 1980'erne og 1990'erne, som medførte specielle grupper af børn i risiko for fattigdom. Regeringen indså, helt rigtigt, at dette

ikke kun var et problem på kortere sigt, men ville få langtids indflydelse på børnenes uddannelses præstationer, sundhed og ansættelses muligheder. Den politiske fremgangsmåde siden 1999 har derfor fokuseret på både at løfte børn ud af indkomst fattigdom og sørge for en forbedret service for at tage sig af sundhed og andre aspekter af social udstødelse.

Siden 1999 har der været reelle forbedringer i antallet af børn, der lever i fattigdom med omkring 700,000 hjulpet ud af fattigdom ved 2004/05. Dette har hjulpet med til at løfte Storbritannien op fra nær ved bunden i den europæiske liga. Men, den britiske regering har ikke nået sit første børnefattigdoms mål (at løfte 1 million børn ud af fattigdom ved år 2004/05), som sår tvivl om den nuværende metode vil være i stand til at løfte endnu 1.1 millioner børn ud af fattigdom ved år 2010 (det næste mål). Fiaskoen med at nå målet har medført mange alvorlige spørgsmål i Storbritannien, som har konsekvenser for resten af Europa.



Siden 1999 er omkring 700,000 børn, der levede i fattigdom, hjulpet ud af fattigdom

Er arbejde en realistisk måde at overvinde børnefattigdom på?

Den britiske regering har fokuseret på at få forældre i betalt beskæftigelse. Men, procentdelen af ene-forældre, hvis børn især er i fare, må forhøjes betydeligt, hvis det kun er beskæftigelse der skal klare børnefattigdom. En nylig beregningⁱ mener at procenten af ansættelser for ene-forældre skal stige med 86% for at takle børnefattigdom. Adgang til arbejdsmarkedet er afgørende for kampen mod børnefattigdom, men der er tvivlsomt om de nuværende mål for arbejdsmarkedet er opnåelige eller realistiske.

Løfter socialhjælp folk ud af fattigdom?

Højere beskæftigelsesprocenter har ikke været den eneste grund til de faldende niveauer af børnefattigdom. Bistanden rettet mod børn er også blevet større. Den kombinerede værdi af bistand i- og uden arbejde, for folk med børn, er steget hurtigere end for andre grupper. Til trods for disse forøgelse mener en ny rapport at yderligere £4.3 billioner (€6.4 billioner) pr. år, skal bruges på bistand og skattefradrag bare for at nå år 2010 måletⁱⁱ.

Er der en politisk vilje?

Enhver strategi til at takle fattigdom kræver politisk lederskab for at overvinde offentlig ligegyldighed og fjendtlighed mod at bruge penge på 'de fattige'. I Storbritannien har der været et stærkt politisk engagement til børnefattigdom. Men, dette lederskab blev ikke fulgt op, hverken af en analyse af de virkelige finansielle konsekvenser, eller af behovet for en offentlig støtte. Når man spørger 'hvorhen nu med børnefattigdomsstrategien', forlanger kampagnefolk i Storbritannien i stigende grad at regeringen offentliggør den. Hvis de ikke oparbejder offentlig støtte for politikken om at ende børnefattigdom, er det usandsynligt at de kan nå deres egne ambitiøse mål. Det er en lektie som kampagnefolk i hele Europa må lære.

Peter Kelly,
Direktør for Fattigdoms Alliancen, som medlem af EAPN

Mennesker, der lever i fattigdom, med egne ord

"EU må gøre noget for børnene. Hvad er meningen med mit liv hvis jeg ikke kan give mine børn en fremtid?"

"Fattigdom i barndommen er diskrimination."

"Det er umuligt for mig at invitere mine børns venner hjem, fordi mit hjem er så lille. Så nu bliver mine børn heller ikke inviteret mere. Derfor bliver de også lukket ude. Vi er tvunget til at leve et liv i skjul."

"Mine børn vil arve min fattigdom."

"Mine børn kan ikke deltage i skoleferier på ski eller en uges sprogkursus i udlandet. Uddannelse til indlæring for livet kan vi ikke betale. Jeg har ikke råd til kulturelle aktiviteter."

Alle disse citater kommer fra det Femte Europæiske Møde med Mennesker, der lever i Fattigdom, som blev afholdt den 12. og 13. maj 2006 i Bruxelles.

Hele rapporten findes på vores webside: www.eapn.org

NYHEDER FRA TYSKLAND

Fattigdom i Tyskland...

... omkring gennemsnittet for Europa, men stærkt på vej opad!

Det tog næsten 20 år før medlemmerne af Den Nationale Fattigdoms Konference (NPC), videnskabsrepræsentanter og fattige mennesker så koalitionsregeringen af de grønne og socialister – der allerede havde været ved magten i tre år - tage sig af deres anmodning fra 2001 og begynde at udarbejde den første officielle rapport om fattigdom og velstand. Den anden rapport – med titlen "Livs erfaringer i Tyskland" – fulgte tidligt på året i 2005, og den nye konservative-socialdemokratiske koalition, der kom til magten i slutningen af 2005 ser ud til at ville fortsætte med udgivelser af den slags rapporter. En god start!

Desværre var den anden rapport resultater endnu mere udviklet i polemik end dem fra 2001, og afslørede en stærk stigning i fattigdommen i Tyskland! I 1993, var i-risiko-for-fattigdom på 11.7%, i 1998 var den steget til 12.8% og i 2003, var den oppe på 13.5% (som procentdelen af personer der lever i husstande med en omregnet netto indkomst under 60% af gennemsnitslønnen efter den nye OECD målestok). Dette giver Tyskland en dårligere rekord i at tackle fattigdom end de skandinaviske lande, selvom det stadig ligger indenfor det europæiske gennemsnit, langt foran fri-markeds lande som Irland og Storbritannien, og de sydeuropæiske lande.

Der er særlig mange tilfælde af fattigdom og social udstødelse blandt teenagere og unge voksne i Tyskland, så vel som blandt enlige, ene-forældre familier, store familier og indvandrerfamilier. Arbejdsløshed og mangel på indlæring er nogle af de store risiko faktorer, selvom Tyskland har en stor befolkning af arbejdende fattige (Tyskland har stadig ingen minimum løn).

Den føderale stat, Länderne, de lokale myndigheder, velgørenhedsforeninger og social kontorerne udgør en højt udviklet og effektiv velfærdsstat sammenlignet med det meste af det øvrige Europa. Men, foruden den manglende minimum løn har Tyskland en årelang desperat mangel på oplæring, uddannelse og omsorg for de under-30 årige. De forskellige uddannelsessystemer og skoler i de tyske Länder er også meget socialt selektive.

Så vel som en manglende minimum løn, har Tyskland en årelang desperate mangel på oplæring, uddannelse og omsorg for de under-30 årige.

Den politiske løsning, der bliver faldbudt til alle disse problemer er strukturel forandring. NPC og deres medlemmer blander sig i den generelle debat så meget som muligt.

De senere års omvæltninger i velfærdsstaten betyder at færre og færre mennesker bibeholder et håb om en forbedring af den situation, de befinder sig i, især i lyset af den sidste lovgivning om beskæftigelse og social politik. Det har givet et skub fremad for højrefløjsspartierne i en tid hvor fremmødet til alle valg falder. Selv politikerne er ved at miste

troen til deres lovgivningsevner. Det nye garanterede minimum "arbejdsløsheds understøttelse II" system, (Arbeitslosengeld II) som kom i begyndelsen af 2005, for eksempel, er allerede blevet meget ændret tre gange, med endnu flere begrænsninger for modtagerne; den fjerde ændring, der er på vej, vil sandsynligvis nedskære omkostningerne endnu mere på de arbejdsløses bekostning.

Den føderale statsreform af 2006 overdrog de fleste ansvarsområder for oplæring (især ungdomsoplæring) til Länderne. Indførslen af indskrivningsgebyrer, højere gebyrer for forældre til børnepasning og overførslen af udgifter til indkøb af skolebøger på forældrene, giver ikke familierne indtrykket af at i deres Land, er det paradigme skift, som regeringen er i gang med, fra en velfærdsstat hen imod et mere service-baseret system, særlig godt for dem. Faktisk det helt modsatte!

Der er ved at opstå en voksende offentlig bevidsthed om hvor stor fattigdommen og den sociale udstødelse er i Tyskland, men også at løsninger på problemet er ved at blive gennemført og fungerer til en vis grad. Rapporterne om social beskyttelse og nationale handlingsplaner er bestemt vigtige for at støtte denne fokus og fremme politiske reformer, men det er langt fra nok. Der er behov for et stort engagement fra nationale og europæiske netværk for at kæmpe for effektive rettigheds-baserede løsninger specielt afpasset til mennesker, der lever i fattigdom.

Dr. Benjamin Benz - Zukunftsforum Familie e.V. (Forum for familiens fremtid - Berlin)
Dr. Jürgen Boeckh - Institute für Sozialarbeit und Sozialpädagogik (Institutet for socialt arbejde og social indlæring – Frankfurt am Main)

DET TYSKE FORMANDSSKABS SOCIALE PRIORITETER

Den tyske regering fremlagde den 5. november planen for sine prioriteter ved overtagelsen af EU formandsskabet i begyndelsen af 2007.

Den tyske regering lovede klart at lægge vægt på Europas sociale og økologiske mål. "Fordi vore værdier omfatter en forpligtigelse, ikke kun til markedseffektiviteten, men også til den sociale sammenhæng og miljøbeskyttelse",

sagde den tyske Statssekretær Silberberg. "Vi har brug for EU alle de steder, hvor disse værdier kun kan bevares og gennemføres i en europæisk målestok."

Idet debatten om tjenestedirektivet har vist at europæisk lovgivning altid skal huske på den sociale påvirkning, sagde den tyske regering, at den vil anstrenge sig for, at de sociale resultater af hver eneste lovgivning bliver omhyggelige undersøgt i fremtiden.

"Vi må også fremme nyskabende fremgangsmåder som vil hjælpe folk med at kombinere familie og karriere. Det er meget vigtigt hvis vi vil tackle udfordringerne ved den demografiske forandring", tilføjede Hr. Silberberg. .

For at markere begyndelsen af hvert nyt formandsskab fremstiller den Sociale Platform, som EAPN er medlem af, de vigtigste sociale udfordringer for de næste seks måneder. Notatet bliver sendt til det nye formandsskab for at understrege forventningerne hos de NGO'er, der arbejder med sociale samfundsproblemer.

Se den Sociale Platforms notat på:
<http://www.socialplatform.org/code/en/camp.asp?Page=623>

Spotlys på EAPN Tyskland

EAPN Tyskland, også kaldet "**Die Nationale Armutskonferenz**" (den **Nationale Fattigdoms Konference (NPC)**), er en gruppe velgørenhedsforeninger, selv-hjælps grupper og fagforeninger.

Opgave: Igennem sine aktiviteter stræber NPC efter, at hjælpe til med at tackle fattigdom og støtte selv-hjælps initiativer for mennesker, der lever i, eller er i risiko for fattigdom. NPC anser det også som sin opgave at fremme politiske forandringer som er velegnede til at forbedre livet for fattige mennesker og fjerne strukturelle grunde til risikoen for fattigdom. Hovedaktiviteterne er politisk lobbyarbejde og offentlige oplysningskampagner. NPC prøver

på at påvirke offentlighedens kendskab til fattigdomsproblemer ved hjælp af tematiske heldagskonferencer, pressemøder, presse meddelelser, og med udgivelser af årlige social-politiske vurderinger af spørgsmål som fattigdom, sundhed, børnefattigdom, og arbejdsmarkedet.

Krav: Konferencen har via sit standpunkt til hensigt at påvirke regeringens fattigdomspolitik. Den er også med i det udvalg, der er ansvarlig for nationalrapporten om fattigdom og velstand, og i den nationale handlingsplan for social indslusning. NPC kræver desuden en gennemsigtig og retfærdig procedure, åben for offentlig granskning, til at bestemme minimum eksistens indkomsten. Den er forpligtet overfor deltagelse af folk, der lever i fattigdom, og i 2006 organiserede den det første møde med mennesker, der lever i fattigdom, som fik stor medieomtale på grund af sine imponerende resultater.

Netværksarbejde: Opstarten af den Nationale Fattigdoms Konference i den Føderale Republik Tyskland medførte en helt ny form for samarbejde. Denne samarbejdsform er nu også indført i Länder, distrikter, byer og på landsby niveau. Siden har der været fem regionale fattigdoms konferencer i fem Länder: Saar, Nedre Saxen, Thüringen, Mecklenburg-Vest Pommern, og Saxen. Der findes også mange regionale NPC'er. Ikke alle kalder sig fattigdoms konferencer, men alle fokuserer på fattigdoms problemer.

Anita Morhard,
Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.
Foreningen for arbejderes velvære

See: <http://www.nationale-armutskonferenz.de/>

Network News sigter på at fremkalde debat om specifikke emner. De bragte meninger udtrykker ikke nødvendigvis EAPNs. Hvis du ønsker at kommentere indholdet i dette nummer, så send en e-mail til team@eapn.skynet.be

Redaktør: Fintan Farrell

Ansvarlig for udgivelsen: Audrey Gueudet

EAPN, rue du Congrès, 37-41 (Box 2) – B-1000 Brussels

Tel. +32 2 230 44 55 – Fax: +32 2 230 97 33 – Email: team@eapn.skynet.be – Website: www.eapn.org

Med støtte fra den Europæiske Kommission

ⁱ Harker, L. (2006) *Delivering on Child Poverty: what would it take?* TSO: London, Cm 6951

ⁱⁱ Hirsch, D. (2006) *What will it Take to End Child Poverty: Firing on all Cylinders*, Joseph Rowntree Foundation: York